

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

9. aprill 2014*

Direktiiv 2007/64/EÜ — Makseteenused — Artikli 4 punkt 23 — Mõiste „makseviis” — Internetis tehtud maksekorraldused ja paber kandjal tehtud maksekorraldused — Artikli 52 lõige 3 — Saaja õigus nõuda maksjalt makseviisi kasutamise eest tasu — Liikmesriikide pädevus näha ette üldine keeld — Mobiilsideoperaatori ja üksikisikute vaheline leping

Kohtuasjas C-616/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria) 8. novembri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. novembril 2011, menetluses

T-Mobile Austria GmbH

versus

Verein für Konsumenteninformation,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby ja C. Vajda (ettekandja),

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. septembri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- T-Mobile Austria GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* A. Egger,
- Verein für Konsumenteninformation, esindaja: *Rechtsanwalt* S. Langer,
- Austria valitsus, esindajad: C. Pesendorfer ja P. Cede,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze, J. Möller ja J. Kemper,
- Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja N. Rouam,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Varone,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes ja L. Bigotte Chorão,
— Euroopa Komisjon, esindajad: K-P. Wojcik, J. Rius, M. Noll-Ehlers ja C. Vrignon,
olles 24. oktoobri 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, lk 1).
- 2 Taotlus on esitatud Verein für Konsumenteninformation (tarbijate teavitamise ühendus, edaspidi „Verein”) ja T-Mobile Austria GmbH (edaspidi „T-Mobile Austria”) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et viimane rakendab hinnapoliitikat, mille kohaselt nõutakse klientidelt internetipanga kaudu või paberkanalil maksekorralduse tegemisel lisatasu.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2007/64 I jaotise „Sisu, reguleerimisala ja mõisted” artiklis 1 „Sisu” on sätestatud:
„1. Käesolevas direktiivis sätestatakse eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigid eristavad kuut makseteenuse pakkujate kategooriat:
[...]
2. Samuti sätestatakse käesolevas direktiivis nõuded makseteenuste tingimuste läbipaistvuse ja teabe kohta ning makseteenuse kasutajate ja makseteenuse pakkujate asjakohased õigused ja kohustused seoses makseteenuste osutamisega tavalise tegevuse või äritegevusena.”
- 4 Selle direktiivi artikkel 4 „Mõisted” näeb ette:
„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:
[...]
3) „makseteenus” – mis tahes lisas loetletud äritegevus;
[...]
7) „maksja” – füüsiline või juriidiline isik, kes on maksekonto haldaja ja kes teeb maksekäsundi antud maksekontolt makse tegemiseks või kui maksekontot ei ole, füüsiline või juriidiline isik, kes teeb maksekäsundi;
8) „saaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes peaks olema maksetehinguga ülekantava raha saaja;

9) „makseteenuse pakkuja” – käesoleva direktiivi artikli 1 lõikes 1 osutatud ettevõtjad ning füüsilised või juriidilised isikud, kes kasutavad artikli 26 kohast erandit;

10) „makseteenuse kasutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab makseteenust maksja või saaja või mõlemana;

[...]

16) „maksekäsund” – makseteenuse pakkujale maksja või saaja antud juhised maksetehingu täitmiseks;

[...]

19) „autentimine” – toiming, mis võimaldab makseteenuse pakkujal kontrollida konkreetse makseviisi, sealhulgas selle isikustatud turvaelementide kasutamist;

[...]

23) „makseviis” – makseteenuse kasutaja ja makseteenuse pakkuja vahel kokku lepitud isikustatud seade (seadmed) ja/või toimingute kogum, mida makseteenuse kasutaja kasutab maksekäsundi algatamiseks;

[...]”

5 Direktiivi IV jaotises, mis käsitleb õigusi ja kohustusi seoses makseteenuse osutamise ja kasutamisega, on artikli 52 „Kohaldatavad tasud” lõikes 3 ette nähtud:

„Makseteenuse pakkuja ei takista saajal nõudmast asjaomase makseviisi kasutamise eest maksjalt tasu või pakkumast talle allahindlust. Võttes arvesse vajadust soodustada konkurentsi ja edendada tõhusate makseviiside kasutamist, võivad liikmesriigid siiski tasu nõudmise keelata või seda õigust piirata.”

6 Direktiivi 2007/64 põhjendus 42, mis käsitleb artikli 52 lõike 3 ulatust, on sõnastatud järgmiselt:

„Läbipaistvuse ja konkurentsi edendamise eesmärgil ei tohiks makseteenuse pakkuja takistada saajat nõudmast maksjalt tasu teatava makseviisi kasutamise eest. Samal ajal kui saajale peaks jääma õigus kehtestada teatava makseviisi kasutamise korral tasu, võivad liikmesriigid otsustada, kas nad keelavad või piiravad mis tahes sellist tegevust, kui nende arvates on see põhjendatud, sest tegemist on konkurentsivastase hinnakujunduse või sellise hinnakujundusega, mis võib negatiivselt mõjutada teatavate makseviiside kasutamist, võttes arvesse konkurentsi ning tõhusate makseviiside kasutamise edendamise vajadust.”

7 Nimetatud direktiivi artikkel 53 „Madala väärtusega maksete makseviiside ja elektronraha suhtes kehtestatud erandid” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui makseviis hõlmab raamlepingu kohaselt kuni 30 euro suurust üksikut maksetehingut või kui sellele on kehtestatud 150 euro suurune kulutuse piirang või kui sellel säilitatav summa ei ületa mis tahes ajahetkel 150 eurot võivad makseteenuse pakkujad leppida oma makseteenuse kasutajatega kokku, et:

a) kui makseviisi ei ole võimalik blokeerida või selle edasist kasutamist vältida, ei kohaldata artikli 56 lõike 1 punkti b, artikli 57 lõike 1 punkte c ja d ning artikli 61 lõikeid 4 ja 5;

b) artikleid 59, 60 ning artikli 61 lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata, kui makseviisi kasutatakse anonüümselt või kui makseteenuse pakkujal ei ole võimalik muudel makseviisist tulenevatel põhjustel tõendada, et maksetehing oli autoriseeritud;

- c) erandina artikli 65 lõikest 1 ei pea makseteenuse pakkuja makseteenuse kasutajale teatama maksekäsundi täitmise keeldumisest, kui selle täitmata jätmine on konteksti tõttu ilmne;
- d) erandina artiklist 66 ei saa maksja tühistada maksekäsundit pärast maksekäsundi edastamist saajale või talle selle maksetehingu täitmise suhtes oma nõusoleku andmist;
- e) erandina artiklitest 69 ja 70 kohaldatakse maksekäsundi täitmise teisi tähtaegu.

2. Liikmesriigid või nende pädevad asutused võivad siseriiklike maksetehingute puhul vähendada või kahekordistada lõikes 1 osutatud summasid. Nad võivad summasid suurendada ette makstud makseviiside puhul kuni 500 euroni.

3. Artikleid 60 ja 61 kohaldatakse samuti elektronraha suhtes [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta] direktiivi 2000/46/EÜ [elektronrahaasutuste asutamise ja tegevuse kohta ning usaldatavusnormatiivide täitmise üle peetava järelevalve kohta (EÜT L 275, lk 39; ELT eriväljaanne 06/03, lk 343)] artikli 1 lõige 3 punkti b tähenduses, välja arvatud juhul, kui makseteenuse pakkujal ei ole võimalik maksekontot külmutada või makseviisi blokeerida. Liikmesriigid võivad piirata selle erandi kohaldamist teatud väärtusega maksekontodele või makseviisidele.”

Austria õigus

- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et direktiiv 2007/46 võeti Austria õigusesse üle Zahlungsdienstegesetziga (makseteenuste seadus, *BGBI. I, 66/2009*, edaspidi „ZaDiG”), mis jõustus 1. novembril 2009.

- 9 ZaDiG § 1 „Kohaldamisala” lõige 1 sätestab:

„Käesolevas föderaalseaduses on kindlaks määratud, millistel tingimustel osutavad isikud Austrias majandustegevuse raames makseteenuseid (makseteenuste pakkujad), ning reguleeritud Austrias asuvate makseteenuste pakkujate ja makseteenuste kasutajate õigusi ja kohustusi ning juurdepääsu maksesüsteemidele.”

- 10 ZaDiG § 27 „Kohaldatavad tasud” lõikega 6 võetakse Austria õiguskorda üle direktiivi 2007/64 artikli 52 lõige 3. ZaDiG § 27 lõige 6 sätestab:

„Makseteenuse pakkuja ei takista makse saajat pakkumast maksjale asjaomase makseviisi kasutamise eest allahindlust. Makse saaja ei või nõuda tasu teatava makseviisi kasutamise eest.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 11 T-Mobile Austria on üks mobiilsideteenuse osutajatest Austrias. Selleks sõlmib ta tarbijatega sideteenuste lepinguid, mis sisaldavad tüüptingimusi, mida ta pidevalt ajakohastab. Tüüptingimustes (2009. aasta novembri seisuga) sisaldus järgmine klausel:

„Artikkel 23

[...]

1.2. Kasutada võib kõiki makseviise, kuid paberkandjal maksekorralduse alusel või internetipanga kaudu tehtavate maksete korral lisandub teenustasu, mille suurus sõltub teie puhul kehtivatest tariifitingimustest.”

- 12 Kõnealuse klausli kohaselt võtab T-Mobile Austria tariifipaketiga „Call Europe” liitunud ja seda kasutavalt kliendilt kolme euro suurust lisatasu, kui viimane valib püsikorralduse või krediitkaardita makseviisi, mis hõlmab eelkõige paber kandjal maksekorralduse alusel või internetipanga kaudu tehtavat ülekannet.
- 13 Verein esitas põhikohtuasja menetlevale esimese astme kohtule hagi, nõudes et T-Mobile Austria keelataks ühelt poolt lisada vaidlusalust klauslit klientidega sõlmitavatesse lepingutesse ning teiselt poolt tugineda sellele juba sõlmitud lepingute puhul. Verein väitis oma hagi põhjendamiseks, et vaidlusalune klausel on vastuolus ZaDiG § 27 lõike 6 teise lause kohustuslike sätetega.
- 14 T-Mobile Austria palus jätta hagi rahuldamata, väites esiteks, et ta ei kuulu direktiivi 2007/64 ega ZaDiG kohaldamisalasse, kuna ta ei ole makseteenuse pakkuja, vaid mobiilsideoperaator. Seejärel väitis ta, et kuna paber kandjal koostatud maksekorraldusel puudub isikustatud turvaelement, siis ei kuulu see mõiste „makseviis” alla selle direktiivi artikli 4 punkti 23 tähenduses. Lõpuks väitis ta, et direktiivi artikli 52 lõike 3 ülevõtmine ZaDiG § 27 lõike 6 teise lausega ei ole direktiiviga kooskõlas, kuna Austria seadusandja ei ole põhjendanud keeldu nõuda teatavate makseviiside kasutamise eest tasu.
- 15 Esimese astme kohus rahuldab Vereini nõuded täies ulatuses. Apellatsioonikohus jättis selle otsuse muutmata. Apellatsioonikohus leidis, et paber kandjal maksekorraldus ei ole makseviis direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 tähenduses. Samas ta nentis, et kuna direktiivi artikli 52 lõige 3 ei näe ette asjaomaste õigusnormide täielikku ühtlustamist, on siseriiklikul seadusandjal lubatud sätestada selline üldine lisatasude nõudmise keeld, nagu on ette nähtud ZaDiG § 27 lõikes 6, mis hõlmab nii makseviise direktiivi tähenduses kui ka muid makseviise, näiteks paber kandjal maksekorraldusi. Lisaks leidis apellatsioonikohus, et kõnealune keeld vastab direktiivi artikli 52 lõike 3 teises lauses nimetatud eesmärgile soodustada konkurentsi ja tariifisüsteemi nõuetekohast toimimist.
- 16 T-Mobile Austria esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule. Viimati nimetatud kohus, kelle otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata, leidis, et põhikohtuasjas tõstatatud küsimused eeldavad direktiivi 2007/64 sätete tõlgendamist.
- 17 Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
1. Kas direktiivi [2007/64] artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav ka lepingulisele suhtele mobiilsideoperaatori kui makse saaja ja tema eraklientide (tarbijad) kui makse tegijate vahel?
 2. Kas maksja omakäeliselt allkirjastatud maksekorraldust ja/või omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduste väljastamise menetlust kreditorralduste andmiseks ning veebipõhiste kreditorralduste andmiseks (*Telebanking*) kokku lepitud menetlust tuleb käsitada „makseviisidena” direktiivi [2007/64] artikli 4 punkti 23 ja artikli 52 lõike 3 tähenduses?
 3. Kas direktiivi [2007/64] artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selliste siseriiklike õigusnormide kohaldamine, milles on makse saajale kehtestatud üldine keeld nõuda tasu, tegemata seejuures eeskätt vahet eri makseviisidel?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 18 Esimeses küsimuses palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2007/64 artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav makseviisi kasutamisele mobiilsideoperaatori kui makse saaja ja tema eraklientide kui makse tegijate vahelise lepingulise suhte raames?

Vastuvõetavus

- 19 Verein esitab kõigepealt esimese küsimuse peale vastuvõetamatuse vastuväite, kuna leiab, et vastus sellele küsimusele ei ole põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks ELTL artikli 267 mõttes „vajalik”.
- 20 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus tagasi lükata vaid siis, kui on ilmselge, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega, või kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised või õiguslikud asjaolud (vt eelkõige kohtuotsused *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, punkt 39; *van der Weerd jt*, C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, punkt 22, ning *Betriu Montull*, C-5/12, EU:C:2013:571, punkt 34).
- 21 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 21–23 märkis, ei nähtu antud juhtumi puhul piisavalt selgelt, et direktiivi 2007/64 artikli 52 lõike 3 teise lause tõlgendamine, mida taotleb eelotsusetaotluse esitanud kohus, ei ole viimase jaoks vajalik, et lahendada tema menetluses olev kohtuasi.
- 22 Põhikohtuasjas palus Verein keelata T-Mobile Austria lisada klientidega sõlmitavatesse lepingutesse klausli, mis näeb paber kandjal maksekorralduse alusel või internetipanga kaudu tehtava ülekande korral ette teenustasu, ning tugineda sellele klauslile juba sõlmitud lepingute puhul. Eelotsusetaotlusest nähtub veel, et Vereini hagi põhineb ZaDiG § 27 lõike 6 teisel lausel, mis võtab siseriiklikku õigusse üle direktiivi artikli 52 lõike 3.
- 23 Järelikult on esimene küsimus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

- 24 Direktiivi 2007/64 artikli 52 lõike 3 esimene lause sätestab, et makseteenuse pakkuja ei takista saajat nõudmast asjaomase makseviisi kasutamise eest maksjalt tasu või pakkumast talle allahindlust. Direktiivi artikli 52 lõike 3 teine lause annab aga liikmesriikidele pädevuse keelata või piirata saaja õigust nõuda makseviisi kasutamise eest maksjalt tasu, võttes arvesse vajadust soodustada konkurentsi ja soodustada tõhusate makseviiside kasutamist.
- 25 Sellega seoses on sobilik märkida, et mobiilsideoperaatorit võib käsitada „saajana” direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 8 mõttes, kui ta on maksetehingu esemeks oleva ülekande saaja. Lisaks võib selle mobiilsideoperaatori klienti käsitada „maksjana” sama direktiivi artikli 4 punkti 7 mõttes, kui ta annab maksekäsundi tema hallatavalt maksekontolt makse tegemiseks või annab maksekäsundi.

- 26 Nimetatud direktiivi artikli 52 lõike 3 sõnastusest, mis reguleerib saaja õigust nõuda asjaomase makseviisi kasutamise eest maksjalt tasu, nähtub, et see säte käsitleb saaja ja maksja vahelist suhet. Sellest tuleneb, et nimetatud säte on kohaldatav ka makseviisi kasutamisele lepingulise suhte raames mobiilsideoperaatori kui makse saaja ja tema eraklientide kui makse tegijate vahel, nagu väidavad Verein, Austria, Saksamaa, Prantsuse, Itaalia ja Portugali valitsus ning Euroopa Komisjon.
- 27 Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 32 välja tõi, kaotaks direktiivi artikli 52 lõike 3 teise lausega liikmesriikidele antud pädevus mõtte, kui seda ei saaks kohaldada „saaja” ja „maksja” vahelistele suhetele.
- 28 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2007/64 artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav makseviisi kasutamisele mobiilsideoperaatori kui makse saaja ja tema eraklientide kui makse tegijate vahelise lepingulise suhte raames.

Teine küsimus

- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub teise küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et esiteks maksja omakäeliselt allkirjastatud maksekorraldust ja/või omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamise menetlust kredithalduste andmiseks ning teiseks veebipõhiste kredithalduste andmiseks kokku lepitud menetlust tuleb käsitada makseviisidena selle sätte mõttes.
- 30 Selle direktiivi artikli 4 punkt 23 sätestab, et makseviis on „makseteenuse kasutaja ja makseteenuse pakkuja vahel kokku lepitud isikustatud seade (seadmed) ja/või toimingute kogum, mida makseteenuse kasutaja kasutab maksekäsundi algatamiseks”.
- 31 Esmalt tuleb märkida, et selle sätte keeleversioonides on erinevusi, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 36. Kõikides keeleversioonides kirjeldab epiteet „isikustatud” väljendit „seade (seadmed)”. Samas, prantsuskeelses versioonis (*tout dispositif personnalisé et/ou ensemble de procédures*), mis kattub muu hulgas hispaania-, itaalia-, ungari-, portugali- ja rumeeniakeelse versiooniga, ei kirjelda epiteet „isikustatud” mõistet „toimingute kogum”. Seevastu saksakeelses versioonis (*jedes personalisierte Instrument und/oder jeden personalisierten Verfahrensablauf*) kirjeldab epiteet „isikustatud” mõistet „toimingute kogum”. Ingliskeelset versiooni (*any personalised device(s) and/or set of procedures*), mis kattub muu hulgas taani-, kreeka-, hollandi-, rootsi-, ja soomekeelse versiooniga, on võimalik mõista mõlemat moodi.
- 32 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigusnorme tõlgendada ja kohaldada ühetaoliselt, arvestades Euroopa Liidu kõikides keeltes kehtivaid versioone. Kui liidu õigusakti eri keeleversioonides on erinevusi, tuleb asjaomast sätet tõlgendada lähtuvalt selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, mille osa see säte on (vt eelkõige kohtuotsused *Bark*, C-89/12, EU:C:2013:276, punkt 40, ja komisjon *vs.* Soome, C-309/11, EU:C:2013:610, punkt 49).
- 33 Selle kohta märgivad Verein, Austria, Saksamaa ja Prantsuse valitsus ning komisjon õigesti, et selleks, et makseviisi saaks pidada isikustatuks, peab see võimaldama makseteenuse pakkujal kontrollida, kas maksekäsundi algatas selleks volitatud kasutaja.
- 34 Nagu märgib Prantsuse valitsus, ei ole osa direktiivi 2007/64 artiklis 53 sõnaselgelt märgitud makseviise isikustatud. Nii tuleneb näiteks selle direktiivi artikli 53 lõike 1 punktist b, et teatavaid makseviise kasutatakse anonüümselt ja neil juhtudel ei ole makseteenuse pakkujad kohustatud esitama tõendit direktiivi artiklis 59 märgitud juhul asjassepuutuva maksetehingu autentimise kohta.

- 35 Igal juhul tuleneb selliste isikustamata makseviiside olemasolust, et selle direktiivi artikli 4 punktis 23 määratletud makseviisi mõiste võib hõlmata kõiki isikustamata toiminguid, milles makseteenuse kasutaja ja pakkuja on kokku leppinud ja mida kasutaja kasutab maksekäsundi algatamiseks.
- 36 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele küsimusele tuleb vastata lähtudes just sellest määratlusest, mis on antud makseviisi mõistele direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 tähenduses.
- 37 Esiteks palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas maksja poolt paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorraldus ja/või paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamine krediidikorralduste andmiseks kujutavad endast makseviisi.
- 38 Nagu Verein, Austria, Prantsuse, Itaalia ja Portugali valitsus ning komisjon õigesti väidavad, kujutab paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamine endast makseteenuse kasutaja ja selle pakkuja vahel kokku lepitud toimingute kogumit, mida kasutaja kasutab maksekäsundi algatamiseks, ning kujutab endast seega makseviisi direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 teise võimaluse mõttes.
- 39 Selle kohta nähtub Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest, et sellise maksekorralduse väljastamine eeldab üldjuhul, et maksja esitab krediitiasutusele seal maksekonto avamise ajal allkirjanäidise, et ta kasutab kindlaid paber kandjal koostatud maksekorralduse vorme ning et ta kannab neile vormidele omakäelise allkirja. Vastav krediitiasutus võib läbi viia autentimise selle direktiivi artikli 4 punkti 19 tähenduses, võrreldes paber kandjal koostatud maksekorraldusel olevat allkirja eelnevalt maksja esitatud omakäelise allkirja näidisega.
- 40 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas internetis tehtud maksekäsundi väljastamise menetlus kujutab endast makseviisi.
- 41 Nagu märgivad Verein, Austria, Saksamaa, Prantsuse, Itaalia ja Portugali valitsus ning komisjon, vastab internetis tehtud maksekorralduse väljastamine makseteenuse kasutaja ja selle pakkuja vahel kokku lepitud toimingute kogumile, mida kasutaja kasutab maksekäsundi algatamiseks, ning kujutab endast seega makseviisi direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 teise võimaluse mõttes.
- 42 Nimelt nähtub Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest, et internetis maksekorralduse väljastamise eelduseks on maksja poolt erinevate isikustatud koodide nagu kasutajanime, salasõna ja viitenumbri sisestamine, mille kasutamises on krediitiasutus ja maksja kokku leppinud. Kui maksja kasutab erinevaid isikustatud koode, võimaldab see krediitiasutusel läbi viia makseviisi autentimise nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 19 tähenduses.
- 43 Neil asjaoludel ei ole vaja analüüsida, kas paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamist ja/või internetis tehtud maksekorralduse väljastamist saab pidada „isikustatud seadmeks” direktiivi 2007/64 artikli 4 lõike 23 esimese võimaluse mõttes, võttes arvesse, et need kujutavad endast „toimingute kogumit” selle sätte teise võimaluse mõttes.
- 44 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et nii maksja poolt paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamine kui ka internetis tehtud maksekorralduse väljastamine kujutavad endast makseviise selle sätte mõttes.

Kolmas küsimus

- 45 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub kolmanda küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2007/64 artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see annab liikmesriikidele pädevuse kehtestada saajale üldise keelu nõuda maksjalt mistahes makseviisi kasutamise eest tasu.

- 46 Nagu märgivad Verein, Austria, Saksamaa, Prantsuse, Itaalia ja Portugali valitsus ning komisjon, nähtub selle direktiivi artikli 52 lõike 3 sõnastusest endast, et liikmesriikidele antud pädevust keelata saajat nõudmast makseviisi kasutamise eest maksjalt tasu võib rakendada tema territooriumil kasutatavate makseviiside ühe osa või kõikide makseviiside suhtes. Selle sätte teine lause nimelt ei piira liikmesriikide seda pädevust konkreetse makseviisi kasutamiseiga.
- 47 Lisaks, kuigi liikmesriigid peavad arvesse võtma vajadust edendada konkurentsi ja tõhusate makseviiside kasutamist, kui nad piiravad või keelavad tasu nõudmise makseviisi kasutamise korral, on neil siiski ulatuslik kaalutusõigus neile selle direktiivi artikli 52 lõikega 3 antud pädevuse rakendamisel, nagu nähtub ka direktiivi põhjendusest 42.
- 48 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2007/64 artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see annab liikmesriikidele pädevuse kehtestada saajale üldise keelu nõuda maksjalt mistahes makseviisi kasutamise eest tasu, kui siseriiklikud õigusnormid kogumis võtavad arvesse vajadust edendada konkurentsi ja tõhusate makseviiside kasutamist, kusjuures viimati nimetatud asjaolu kontrollimine on siseriikliku kohtu ülesanne.

Kohtuotsuse ajalise mõju piiramine

- 49 T-Mobile Austria taotleb käesoleva kohtuotsuse ajalise mõju piiramist, kui Euroopa Kohus peaks otsustama esiteks, et maksekorralduse väljastamine menetlused kujutavad endast makseviise direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 mõttes, ja teiseks, et artikli 52 lõige 3 annab liikmesriikidele pädevuse keelata saajal nõuda maksjalt makseviisi kasutamise eest tasu.
- 50 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tõlgendus, mille Euroopa Kohus talle ELTL artikliga 267 antud pädevust kasutades liidu õigusnormile annab, selgitab ja täpsustab selle sätte tähendust ja ulatust, nagu seda peab või oleks pidanud mõistma ja kohaldama alates selle jõustumise hetkest. Sellest järeldub, et kohus võib ja peab kohaldama õigusnormi selles tõlgenduses isegi õigussuhetele, mis on tekkinud enne eelotsusetaotlust, kui peale selle on täidetud nimetatud normi kohaldamise pädevusega kohtutele hagi esitamise tingimused (vt eelkõige kohtuotsus RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Lisaks, kohtuotsuse ajalise mõju piiramine kujutab endast väljakujunenud kohtupraktika kohaselt erakorralist meetet ja see eeldab, et olemas on tõsiste majanduslike tagasilööki tekkimise oht, mis tuleneb eelkõige seaduslikult kehtivate õigusnormide baasil heas usus loodud õigussuhete suurest arvust, ning kui ilmneb, et isikuid ja siseriiklikke ametivõime oli liidu õigusnormidele mittevastava käitumiseni viinud objektiivne ja märkimisväärne ebakindlus liidu õigusnormide reguleerimisala suhtes, mis võis olla tingitud ka teiste liikmesriikide või komisjoni sarnasest käitumisest (vt eelkõige kohtuotsus Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Selle kohta tuleb märkida, et isikuid ja siseriiklikke ametivõime ei ole viidud liidu õigusnormidele mittevastava käitumiseni, kuna põhikohtuasjas kohaldatavad Austria õigusnormid on direktiivi 2007/46 asjaomased sätted nõuetekohaselt üle võtnud.
- 53 Muu hulgas tasub lisada, et T-Mobile Austria pelgalt mainis „tõsiste majanduslike tagasilööki ohtu” liidu telekommunikatsioonisektoris tegutsevatele ettevõtjatele, esitamata selle kohta tõendeid või konkreetseid andmeid, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 98. Neil asjaoludel ei ole tõsiste majanduslike tagasilööki oht tõendatud (vt selle kohta kohtuotsus Endress, EU:C:2013:864, punkt 37).
- 54 Seetõttu puudub alus piirata käesoleva kohtuotsuse ajalist mõju.

Kohtukulud

55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav makseviisi kasutamisele mobiilsideoperaatori kui makse saaja ja tema eraklientide kui makse tegijate vahelise lepingulise suhte raames.
2. Direktiivi 2007/64 artikli 4 punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et nii maksja poolt paber kandjal omakäeliselt allkirjastatud maksekorralduse väljastamine kui ka internetis tehtud maksekorralduse väljastamine kujutavad endast makseviise selle sätte mõttes.
3. Direktiivi 2007/64 artikli 52 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see annab liikmesriikidele pädevuse kehtestada saajale üldise keelu nõuda maksjalt mistahes makseviisi kasutamise eest tasu, kui siseriiklikud õigusnormid kogumis võtavad arvesse vajadust edendada konkurentsi ja tõhusate makseviiside kasutamist, kusjuures viimati nimetatud asjaolu kontrollimine on siseriikliku kohtu ülesanne.

Allkirjad